

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/43/2018
Identifikačné číslo spisu: 1510214473
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1510214473.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu X. J., bývajúcemu v D., proti žalovaným 1/ W. K., bývajúcemu v D., t. č. V., u V. K., 2/ K. R., bývajúcej v D., prechodne T., zastúpenej SHM PARTNERS s.r.o., v mene ktorej koná JUDr. Dušan Hrnčiar, PhD., konateľ, so sídlom v Bratislave, Svätoplukova 28, IČO: 47 235 616, o zaplatenie 21 576,05 eur, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 43 C 296/2011, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. februára 2016 sp. zn. 9 Co 434/2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 4. februára 2016 sp. zn. 9 Co 434/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) čiastočným rozsudkom z 15. januára 2014 č. k. 43 C 296/2011-86 uložil žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 21 576,05 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 11. apríla 2010 do zaplatenia, trov konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 1 294,50 eur, a trov právneho zastúpenia vo výške 754,70 eur, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Na odvolanie žalovanej 2/ Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom zo 4. februára 2016 sp. zn. 9 Co 434/2014 rozsudok súdu prvej inštancie ako správny v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej 2/ nepriznal podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery, vec teda správne právne posúdil. Dodal, že na Zmluvu o pôžičke (fotokópiu, z ktorej nie je zrejmé kedy bola vyhotovená a kým), ktorú ako údajný nový listinný dôkaz pripojila k svojmu odvolaniu žalovaná 2/, neprihliadal, keďže žalovaná 2/ uvedený listinný dôkaz mala súdu predložiť v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. najneskôr do vyhlásenia napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) 18. apríla 2016 dovolanie, v ktorom navrhla napadnutý rozsudok a tiež rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodu, že v konaní došlo k vadám podľa § 237 písm. d/, e/, f/

O.s.p. Namietala, že čiastočný rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu sú zmätočné a sú naplnené dôvody pre prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., pretože pred zmenou petitu návrhu už bolo začaté konkurzné konanie a nastali účinky vyhlásenia konkurzu a takisto z dôvodu § 237 písm. e/ O.s.p., pretože v konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou súd prvej inštancie vydal rozsudok s výrokom, ktorý žalobca nenavrhol. Odvolací súd neprihliadol na listinný dôkaz predložený žalovanou 2/ a nevykonal ho, čím odňal možnosť účastníkovi konania konať pred odvolacím súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

4. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s dovolaním žalovanej 2/ v plnom rozsahu súhlasí.

5. Žalobca žiadal dovolanie v celom rozsahu zamietnuť.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (18. apríla 2016), t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

9. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

10. Na vady konania, ktoré boli uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., bol dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľ uplatnil alebo neuplatnil (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

11. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 dohovoru jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

12. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia (obdobne pozri aj rozsudok ESĽP vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku č. 18990/91, 18.2.1997, § 27). V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej

strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 dohovoru (rovnako tak v rozsudku vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku, § 29).

13. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru odvolacieho súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana konania. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkami predloženými súdom a účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby vypočuli jej argumenty a návrhy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 31/2016, III. ÚS 32/2015, I. ÚS 276/2016, I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013).

14. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalovanej 2/ (viď č. l. 95 a nasl. spisu) sa písomne vyjadril žalobca podaním doručeným na okresný súd dňa 11. apríla 2014 (č. l. 121 a nasl. spisu), žalovaná 2/ ale nemala možnosť sa o ňom dozvedieť a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd jej toto vyjadrenie žalobcu účinne nedoručil (poznámka dovolacieho súdu - na č. l. 138 spisu sa nachádza obálka obsahujúca vyjadrenie žalobcu, ktorá sa vrátila odvolaciemu súdu dňa 16. februára 2016 s označením, že zásielka je neprevzatá v odbernej lehote). Zásielka bola odvolacím súdom doručovaná žalovanej 2/ na adresu „V“. Odvolací súd však nedoručoval vyjadrenie žalobcu k odvolaniu prevereními s i adresy uvedenej v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, resp. adresy uvedenej samotnou žalovanou 2/ v jej odvolaní (č. l. 95 a nasl. spisu), t. j. T.. Účinky fikcie doručenia zásielky z tohto dôvodu nenastali. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalovanej 2/ došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru a tým k odňatiu jej možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

15. Keďže odvolací súd nesprávnym procesným postupom odňal žalovanej 2/ možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), bolo jej dovolanie nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné. Rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou vadou, nemôže byť považované za vecne správne, preto dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) dovolací súd v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, neskúmal opodstatnenosť ďalších dovolacích námietok vznesených dovolateľkou (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015).

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.